Tilastokeskuksen kehysehdotus 2028–2031

Peruslaskelma

28.30.01 Tilastokeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v.)

Kehys 2028–2031, Kehyspäätös (4.5.2026)

1 000 €	**2028**	**2029**	**2030**	**2031**
Edellinen kehyspäätös (2027–2030)	50 801	50 801	50 801	50 801
Eduskunnan tekemät pysyvät muutokset	-	-	-	-
Muut hallituksen sopimukset, päätökset ja sitovat kannanotot				
- Toimintamenosäästö (Lisätoimet 2025)	-1 600	-1 600	-1 600	-1 600
- Tuottavuusvähennys (Lisätoimet 2026, kevät)	-385	-776	-1 280	-1 280
Tekniset siirrot ja rakennekorjaukset	-	-	-	-
- Tutkijapalvelun hintatuki (siirto momentille 28.30.05)	-900	-900	-900	-900
Automaattiset tekijät	-	-	-	-
- Valtion omistamien kiinteistöjen valmiuden ja varautumisen vahvistamisesta aiheutuvat menot (siirto momentilta 28.01.20)	12	12	12	12
Hinta- ja kustannustasotarkistukset				
- Palkkausten tarkistukset	3 036	3 036	3 036	3 036
Peruslaskelma yhteensä	50 964	50 573	50 069	50 069
Kehittämisehdotukset				
KTMT-tietojärjestelmän uudistaminen	1 500	1 300	400	
Kehysehdotus yhteensä	52 464	51 873	50 469	50 069

Laskelmassa ei ole mukana syksyllä 2026 tehty lisävähennys suuruudeltaan 798 t€/v.

Perustelumuistio

Toimintaympäristön kuvaus

Tilastokeskuksen toimintaympäristöanalyysissä arvioidaan maailman monimutkaistuvan ja sekä oikean että harhaanjohtavan tiedon lisääntyvän. Yhteistyölle ja luottamukselle on entistä suurempi tilaus tietotoimialalla. Toisaalta fyysisen ja digitaalisen ympäristön uhat kasvavat.

Teknologia ja erityisesti tekoäly muuttuvat nopeasti ja myös nopeuttavat muuta muutosta. Vanhentuva teknologia pakottaa Tilastokeskuksen uusimaan tietojärjestelmiä, mutta teknologian kehittyminen tarjoaa myös mahdollisuuksia toiminnan merkittävään tehostamiseen. Asiakkaat ovat aiempaa vaativampia esimerkiksi tiedon tarjoamisen tavoista.

Julkisen hallinnon toimintamenosäästöt ovat vaikuttaneet merkittävästi Tilastokeskuksen talouteen, henkilöstöön ja toimintaan. Vaikutus asiakkaiden ostokäyttäytymiseen ei ole toteutunut ennakoidulla tavalla: maksullisen toiminnan tuotot ovat säilyneet lähes entisellä tasolla. Taloudellisessa mielessä haastavaan tutkijapalveluun haetaan edelleen ratkaisuja, joilla kustannusvastaavuus saavutetaan myös tutkijoita tyydyttävällä tavalla.

Nykyisen arvion perusteella Tilastokeskuksen talouden tasapainottaminen tarkoittaa tuotteiden karsintaa tai muuttamista maksullisiksi mahdollisuuksien mukaan. Henkilöstön väheneminen jatkuu. On mahdollista, että luonnollinen poistuma olisi kehyskaudella riittävää ja ei jouduttaisi irtisanomisiin. Kehittämisessä panostetaan kohteisiin, jotka tulevaisuudessa säästävät ja tehostavat toimintaa.

Toimintalinjat ja painopisteet

Tilastokeskus päivitti strategiansa vuonna 2026. Strategian muutoksissa korostuu Suomen tietovarantojen ja tilastotuotteiden hyödyntäminen laajasti yhteiskunnassa. Niukkenevat resurssit edellyttävät nopeaa uudistumista, jotta pystymme vastaamaan yhteiskunnan tietotarpeisiin myös 2030-luvulla.

Visio: Tiedosta tulevaisuus – Suomen tietovarannot ovat yhteisessä käytössä

Olemme maailman paras faktatiedon tuottaja. Rakennamme yhteistä tietovarallisuutta ja vastaamme asiakkaidemme monipuolistuviin ja nopeutuviin tietotarpeisiin.

Missio: Luotettavan tiedon puolesta

Tilastokeskus kerää ja yhdistää tiedot tietovarannoiksi, ja jalostaa niistä tilastoja ja tietotuotteita yhteiskunnalliseen keskusteluun ja asiakkaiden hyödyksi.

Strategiset tavoitteet

1) Aihealuetietovarannot tietotuotannon pohjaksi
   - yhtenäiset tietovarannot
   - teknologinen siirtymä
   - metatietojen järjestelmällinen käyttö ja kehittäminen
2) Vaikuttava tilasto- ja palveluvalikoima
   - palveluvalikoiman uudelleenmuotoilu
   - tekoäly käyttöön asiakaspalvelussa ja tiedon jakelussa
   - tilastovalikoiman uudistaminen

Onnistumisen edellytys on, että uudistumme yhdessä. Käytämme tekoälyä toiminnan ja tiedon hyödyntämisen tehostajana.

Tärkeimmät yhteiskunnallisen vaikuttavuuden ja toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet

Toimialan tilastotoimi, taloudellinen tutkimus ja rekisterihallinto yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita tukevat tavoitteet talousarvioesityksen 2027 (21.9.2026) mukaan ovat

- Tilastot, tietoaineistot, tutkimukset ja palvelut ovat luotettavia ja relevantteja
- Tutkimustoiminta tukee päätöksentekoa, joka vastaa Suomen kansantalouden tärkeimpiin haasteisiin
- Kansalaisten ja yritysten asiointi julkishallinnon kanssa on entistä sujuvampaa ja asiakaslähtöisempää
- Digitaaliset palvelut lisäävät tietojen hyödyntämistä ja tehostavat julkishallinnon toimintaa
- Luottamus ja oikeusturva vahvistuvat yhteiskunnassa

Tilastokeskuksen kannalta erityisen tärkeä on tilastotuotannon relevanssia koskeva tavoite. Tutkimustoiminnan tukeminen Tilastokeskuksen tavoitteena vahvistui Tilastokeskusta koskevan lain 1.1.2023 voimaan tulleiden muutosten myötä. Lain lisäykset koskevat tutkija- ja aineistopalvelun edistämistä.

Tilastokeskuksen tärkeimmät toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet koskevat tilastojulkistusten määrää ja laatua. Julkistusten oikea-aikaisuus on ollut hyvällä tasolla. Haasteita löytyy julkistusten virheettömyydessä. Tiukkenevien resurssien vuoksi tavoitetaso ei voi säilyä entisenlaisena.

Taulukko tulossopimusluonnoksesta vuodelle 2026, tilanne 13.10.2026

Mittari	Toteuma 2025	Ennuste 2026	Tavoite 2027	Tavoite 2028	Tavoite 2029	Tavoite 2030
Tilastot, joista julkaisuja vuoden aikana, kpl*	128	122	≥119	≥119	≥119	≥119
Oikea-aikaisten julkistusten osuus, %	95,7	94	≥94	≥94	≥94	≥94
Virheettömien julkistusten osuus, %	92,4	93	≥93	≥93	≥93	≥93
Tutkijapalveluiden käyttäjätunnusten määrä vuoden lopussa, kpl	1 520	1 650	1 300	1 300	1 300	1 300
Verkossa vastanneiden osuus vastanneista henkilötiedonkeruissa, %	57	60	≥61	≥62	≥63	≥64

*Tilastojen tavoitemäärä ylittää suunnitellun määrän vuosina 2028–2030, kun otetaan huomioon jo tehdyt tilastojen lakkautus- ja yhdistämispäätökset.

Kehittämisehdotukset

Kehittämisehdotuksia ei voida toteuttaa uudelleenkohdennuksilla kehyksen sisällä. Toimintamenoleikkausten vuoksi toimintaa joudutaan supistamaan ja henkilöstöä vähentämään.

Kehittämisehdotusten priorisoinnin perusta on kansainvälisiin säädöksiin perustuvien tilastojen riittävän laadukas tuotanto. Tavoitteena on vähentää viimeisen vuosikymmenen aikana syntynyttä kehittämisvelkaa niin, että jatkossa on mahdollista parantaa tuottavuutta ja pienentää tuotantoriskejä.

Ehdotus toteuttaa kaikilla osa-alueilla kestävän kehityksen ja sukupuolten välisen tasa-arvon tavoitteita. Tilastokeskuksen kestävän kehityksen tavoitteet konkretisoituvat tilastojen lukutaidon edistämisessä (YK:n kestävän kehityksen mittarit, SDG 4.4, 4.5), Suomen virallisten tilastojen tuottamisessa ja kansallisessa koordinoinnissa (SDG 16.6, 16.7) sekä kansainvälisessä yhteistyössä ml. tilastotuotannon kehittäminen vähemmän kehittyneissä maissa (SDG 17.18, 17.19).

Tilastokeskus on ollut mukana yritysten digitalous -hankkeessa. Hanketta on edistetty aktiivisesti vuonna 2025 ulkopuolisella rahoituksella yhteistyössä Verohallinnon ja Patentti- ja rekisterihallituksen kanssa. Vuodelle 2026 rahoitusta ei ole lukuun ottamatta vuodelta 2025 siirtyvää vajaan yhden henkilötyövuoden palkkaa vastaavaa summaa. Patentti- ja rekisterihallitus esittää omassa kehysehdotuksessaan 2028–2031 koko hankkeelle rahoitusta työ- ja elinkeinoministeriön momentilta 32.01.10. Tilastokeskus tukee ehdotusta, joka mahdollistaisi työn aktiivisen jatkamisen myös Tilastokeskuksessa.

Kehittämisehdotus 1: Kansantalouden tilinpidon ja maksutaseen tietojärjestelmän uudistaminen (KTMT2.0)

Tilastokeskus ehdottaa kansantalouden tilinpidon ja maksutaseen tietojärjestelmän kehittämisen loppuunsaattamiseksi lisärahoitusta seuraavasti:

1 000 €	2028	2029	2030	2031
KTMT-tietojärjestelmän uudistaminen	1 500	1 300	400	

Perustelumuistio

Taustatietoa

KTMT-järjestelmä on Tilastokeskuksen laajin operatiivinen järjestelmä, jota käyttää kymmenet kansantalouden tilinpidon ja maksutaseen asiantuntijat työssään päivittäin. KTMT tuottaa kriittisiä lukuja ja raportteja valtion talouden ohjaamiseksi, esim. BKT:n (bruttokansantuote) ja BKTL:n (bruttokansantulo) lukujen laskennan sovittujen kansainvälisten standardien mukaisesti. KTMT:llä on myös lainmukainen tehtävä toimittaa luotettavaa standardoitua tilannekuvaa Suomen taloudesta VM:lle, OECD:lle, EKP:lle, IMF:lle ja Eurostatille.

Tässä kohtaa nykyinen yli 20-vuotias KTMT1.0-järjestelmä on elinkaarensa loppupäässä ja tuki tälle järjestelmälle loppuu 2029. Järjestelmän uusiminen, uudet teknologiat ja siirtyminen uusien toimintatapojen käyttöön KTMT2.0:n myötä tuo huomattavia kustannushyötyjä tuotannossa. KTMT2.0 takaa luotettavien ja laadukkaiden kansantalouden lukujen saatavuuden Suomessa myös tulevaisuudessa. Elinkaariarvio on 20 vuotta tai enemmän, lisäksi ylläpitokustannusten odotetaan laskevan selvästi.

Nykytilanne

Vuosien 2025–2026 aikana KTMT2.0-tietojärjestelmän keskeisistä komponenteista on toteutettu ensimmäiset versiot. Komponentit ovat parhaillaan aktiivisessa loppukäyttäjätestauksessa, jonka tavoitteena on varmistaa ratkaisujen toimivuus sekä tunnistaa kehitystarpeet ennen tuotantokäyttöä. Testauksen arvioidaan jatkuvan vuoden 2027 loppuun saakka, ja sen aikana korjataan havaittuja puutteita, ohjelmistovirheitä sekä täydennetään järjestelmän toiminnallisuuksia.

Olemme hankkeessa ottaneet käyttöön uutta teknologiaa, jota on voitu myös hyödyntää muualla Tilastokeskuksessa. Metadatan ohjauksessa ja hallinnassa käytetään BIS:n (Bank for Internal Settlements) FMR-tuotetta (Fusion Metadata Registery) sekä prosessien ohjauksessa ja automatisoinnissa käytetään Apache Airflow -tuotetta, jotka molemmat ovat osoittautuneet monikäyttöisiksi ja hyödyllisiksi teknologiavalinnoiksi KTMT2.0:ssa ja laajemmin Tilastokeskuksella.

Nykyiset toteutukset muodostavat perustan tulevalle tuotantojärjestelmälle, mutta ne eivät vielä sisällä kaikkia tavoitetilan mukaisia menetelmiä, automatisointeja sekä tekoälyn laajempaa käyttöönottoa. Kehitystyö painottuu seuraavien vuosien aikana erityisesti laskentamenetelmien täydentämiseen, käytettävyyden parantamiseen sekä tuotantovalmiuden varmistamiseen.

Tavoitteena on, että vuoden 2027 loppuun mennessä KTMT2.0-järjestelmästä on käytettävissä versio, joka täyttää kansantalouden tilinpidon ja maksutaseen laskennan keskeiset vähimmäisvaatimukset. Tämän version avulla voidaan muodostaa tuotannon mukaisia ja julkaisukelpoisia aikasarjoja sekä käynnistää järjestelmän hallittu käyttöönotto. Tässä kohtaa on hyvä todeta, että ko. järjestelmä ei vielä mahdollista tulevaisuuden tavoiteltuja tuottavuushyötyjä tai säädösten mukaisia laadukkaita lukuja.

Rahoituksen kohde

Haemme rahoitusta vuosille 2028–2030 alla olevilla perusteilla. Rahoitushakemus ulottuu vuoteen 2030, koska EU-tasoinen kansantalouden tilinpidon laadintaa ohjaava (ESA) lainsäädäntö on viivästynyt vuodella. Viivästys lisää hankkeen työmäärää, koska se aiheuttaa aikasarjojen moninkertaisen laskennan kahdella erilaisella lainsäädännöllä.

Tilastotuotanto-ominaisuuksien kehittäminen

Täydennetään järjestelmän toiminnallisuuksia siten, että ne tukevat mahdollisimman kattavasti kansantalouden tilinpidon ja maksutaseen tuotantoprosesseja. Kehitystyössä painotetaan menetelmien laajentamista, automaation lisäämistä, käytettävyyden parantamista sekä tuotannon tehokkuuden ja laadun jatkuvaa kehittämistä.

Järjestelmän käyttöönotto

Varmistetaan KTMT2.0-järjestelmän hallittu käyttöönotto vuosina 2028–2030. Käyttöönoton aikana muodostetaan tuotannon mukaiset, julkaisukelpoiset aikasarjat kaikkiin tietokokonaisuuksiin, koulutetaan henkilöstö uuden järjestelmän käyttöön sekä luodaan tarvittavat toimintamallit pitkäjänteiselle ylläpidolle ja kehittämiselle.

Toiminnan tehostaminen tavoitteiden mukaiseksi

Tavoitteena on jopa 30 prosentin tehokkuushyöty hankkeen avulla vuonna 2030 verrattuna lähtötilanteeseen vuonna 2024. Tuottavuushyötyvaatimukset ovat kasvaneet alkuperäisistä hankkeen vaatimuksista merkittävästi.

Hyödynnetään uuden järjestelmän tarjoamia mahdollisuuksia prosessien yhdenmukaistamiseen, automatisointiin ja tiedonhallinnan kehittämiseen. Tavoitteena on vähentää manuaalista työtä, parantaa tuotannon läpinäkyvyyttä sekä saavuttaa asetetut tehokkuus- ja tuottavuustavoitteet.

Tekoälyn hyödyntäminen kehittämisessä sekä tilastotuotannossa

Selvitetään ja otetaan käyttöön tekoälyyn perustuvia ratkaisuja ohjelmistokehityksen, dokumentoinnin, testauksen ja tilastotuotannon tukena. Tavoitteena on tehostaa työvaiheita, parantaa tiedon analysointia sekä vapauttaa asiantuntijoiden aikaa korkeamman lisäarvon tehtäviin.

Laadukkaiden ja säädösten mukaisten kansantalouden tilinpidon ja maksutaseen lukujen varmistaminen pitkälle tulevaisuuteen

Rakennetaan tuotantoympäristö ja toimintamallit, jotka tukevat tilastojen laatua, jäljitettävyyttä ja luotettavuutta. Samalla varmistetaan kyky vastata tuleviin tietotarpeisiin, menetelmämuutoksiin sekä kansallisiin ja kansainvälisiin raportointivaatimuksiin. On syytä muistaa, että KTMT:llä on lain säätämä velvoite tuottaa tietyt luvut säädösten mukaisesti laskettuna.

ESA2030-lainsäädännön mukaisen tilinpidon toteuttaminen

Valmistellaan ja toteutetaan Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmän uudistuksen (ESA2030) edellyttämät muutokset KTMT2.0-järjestelmään ja tuotantoprosesseihin. Tavoitteena on ottaa käyttöön uuden lainsäädännön mukaiset käsitteet, menetelmät ja raportointivaatimukset, toteuttaa niiden mukainen laskenta ja tuottaa ESA2030:n mukaiset aikasarjat sekä syyskuun 2030 tietotoimitukset.

Riskit

Jos rahoitusta ei saada vuosille 2028–2030:

Hanke joudutaan lakkauttamaan vuoden 2027 jälkeen

Mikäli lisärahoitusta vuosille 2028–2030 ei saada, KTMT2.0-järjestelmän kehittäminen joudutaan keskeyttämään vuoden 2027 lopussa.

Vanha järjestelmä ei tue uusia vaatimuksia eikä vanhaa teknologiaa tueta, joten se on pakko ajaa alas vuoden 2029 lopussa. Jos lasketaan uudella keskeneräisellä KTMT2.0-järjestelmällä, vaarantuu lukujen laatu ja luotettavuus eikä tuottavuushyötyjä saavuteta.

Rahoitusleikkaukset ja henkilöstövähennykset

Tilastokeskuksen tulevaisuuden pienempi henkilöstömitoitus perustuu siihen, että tuotanto siirtyy vaiheittain uuden järjestelmän ja toimintamallien varaan. Mikäli KTMT2.0-järjestelmää ei saada käyttöön täysimääräisesti asetettujen tavoitteiden mukaisesti, järjestelmien ylläpitoon ja manuaalisiin työvaiheisiin kuluu huomattavasti arvioitua enemmän resursseja.

Laadukkaiden tietojen tuottaminen vaarantuu

KTMT2.0 tavoitteena on parantaa laskentaprosessien hallittavuutta, läpinäkyvyyttä, dokumentointia ja laatua. Mikäli järjestelmän käyttöönotto jää osittaiseksi eikä kaikkia tavoitetilan mukaisia toiminnallisuuksia saada käyttöön, osa tuotannosta perustuu edelleen vanhoihin ratkaisuihin ja manuaalisiin työvaiheisiin. Tämä kasvattaa virheiden, viivästysten ja laatuongelmien riskiä sekä heikentää kykyä vastata tuleviin, mm. ESA2030:n asettamiin, tilastovaatimuksiin.

Menetetään tehokkuushyödyt ja ylläpito tulee kalliimmaksi

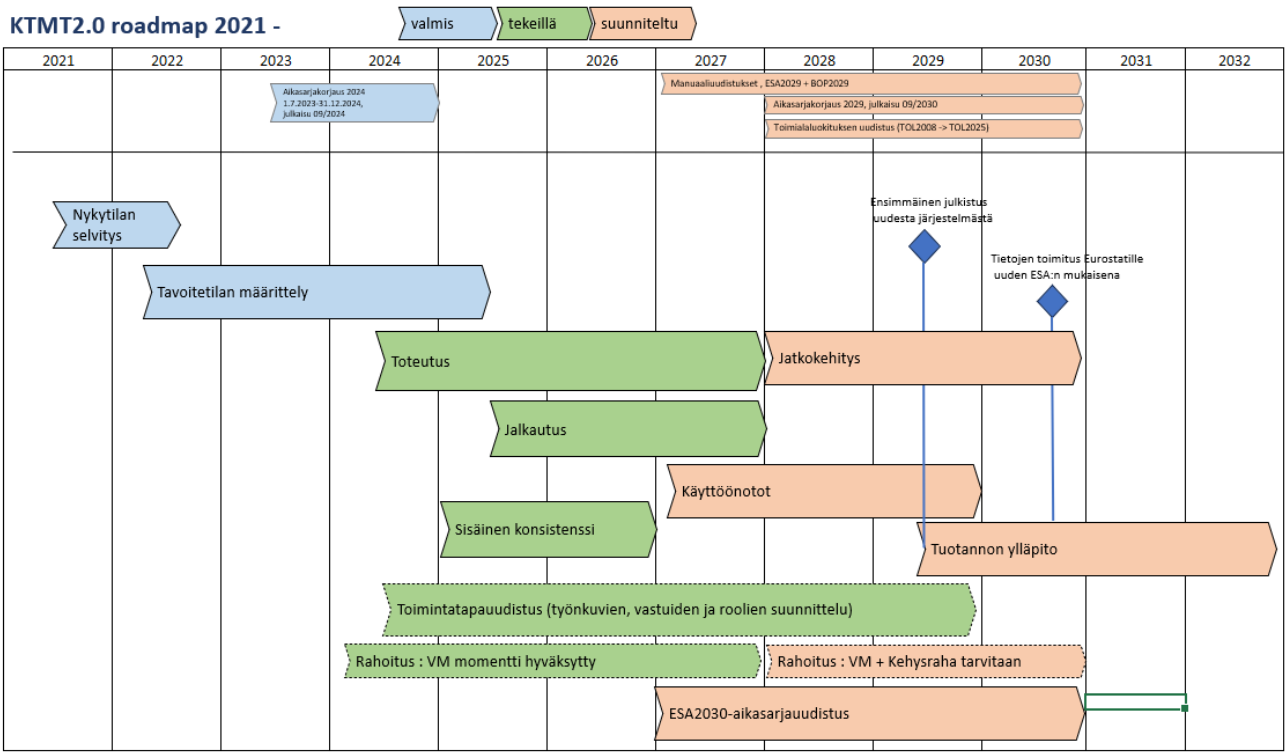
KTMT2.0 keskeinen tavoite on vähentää manuaalista työtä, lisätä automaatiota ja yhtenäistää tuotantoprosesseja. Mikäli järjestelmän käyttöönotto toteutuu vain osittain, merkittävä osa suunnitelluista tehokkuushyödyistä jää saavuttamatta. Tämä kasvattaa kokonaiskustannuksia sekä lisää teknistä velkaa ja ylläpidon monimutkaisuutta.

Budjetointi

1 000 €	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Rahoitus	**500**	**1620**	**2200**	**2095**	**2040**	**1750**	**1550**	**650**
Käyttö- ja kirjausoikeus (VM)		1022	1900	1845	1790	1500	1300	400
TK Kehysrahoitus		598	300	250	250	250	250	250
TSI* rahoitus	(500)							
Menot	**(500)**	**1620**	**2200**	**2095**	**2040**	**1750**	**1550**	**650**
Aineet, tarvikkeet ja tavarat								
Henkilöstömenot		945	925	820	765	650	650	450
Vuokrat								
Palvelujen ostot		675	1275	1275	1275	1100	900	200
Matkakulut								
Muut kulut (TSI)	(500)							
Kokonaisrahoitustarve vuodet 2028–2030						**3200**		

TSI* = Technical Support Instrument (EU-rahoitus)

Hankkeen aikataulu

Allekirjoitus

Tämä asiakirja allekirjoitetaan sähköisesti.

Markus Sovala
Pääjohtaja

Pasi Henriksson
Ylijohtaja

Tilastokeskus
Statistikcentralen
Statistics Finland

Asiakirjan sähköinen allekirjoitus
Elektronisk underskrift av document
Electronic signature of a document

Asia / Sak / Case

TK/1860/02.00.00/2026 Vuosia 2028-2031 koskeva kehysehdotus (VN/18507/2026)

Asiakirja / Dokument / Document

TK/1860/02.00.00/2026-2 TKn kehysehdotus 2028-31

Allekirjoitukset / Underskrifter / Signatures

Signed By:Henriksson Pasi 91341613M
Signed at:2026-10-22 10:55:41 +03:00
Reason:Hyväksyn tämän asiakirjan

Signed By:Markus Sovala
Signed at:2026-10-22 12:57:07 +03:00
Reason:Witnessing Markus Sovala